

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 29.4.2013
čj. SRS 024633/2013

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00 Praha 6

Zpráva č. 5 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 22.4.–28.4.2013

1. Počasí

V úvodu sledovaného období se teploty postupně zvyšovaly. Noční teploty vystoupily na hodnoty od 5 °C do 10 °C, denní se zvýšily na 20 °C až 27 °C. Nejteplejším dnem byl pátek 26. dubna. O víkendu pak došlo k výraznému ochlazení v souvislosti s přechodem zvlhčené studené fronty přes naše území. Pokles teplot byl citelný zejména v neděli 28.4. Noční teploty se vrátily k 5 °C, denní v neděli nepřekročily 10 °C. Postup studené fronty se projevil výskytem četných bouřek. Nad oblastí se přehnaly lokální přívalové deště. Místy v bouřkách napršelo během několika minut až 20 mm srážek. Oblast Příbramska (Bohutín) zasáhly kroupy. Srážky se pohybovaly v rozpětí mezi 10 mm až 40 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Většina jarních plodin je již zasetá. Vychází cukrovka, hrách, hořčice, mák. Dokončuje se setí kukuřice, slunečnice a sóji, probíhá sázení brambor. V současnosti se v obilninách provádí ochrana proti plevelům s aplikací regulátorů růstu. V porostech řepky ozimé stále probíhá insekticidní ochrana a také přihnojování dusíkem na list. Porosty řepky zaznamenaly během tohoto týdne velký vývojový skok. Většina prohlédnutých porostů je velmi pěkných. Ve chmelnicích se dokončuje mechanický řez chmele, končí zavěšování a započalo zapichování chmelovodičů. Provádí se insekticidní ochrana proti škůdcům. Dále se okopávají zaplevelené kotvy a sloupy. Rozkvétají meruňky, slivoně a třešně. Silné přívalové deště a kroupy, které zasáhly oblast o tomto víkendu, způsobily lokální poškození hlavně vzcházejících porostů jařin a kvetoucích ovocných dřevin. Na ostatních lokalitách déšť pozitivně ovlivnil stav porostů.

OBILNINY

Na počátku období se v porostech již začínal projevovat nedostatek vláhy. Díky srážkám se stav porostů obilnin celkově zlepšil. Lokálně však došlo k poškození porostů jařin přívalovým deštěm.

PŠENICE OZIMÁ (RF 25–32 BBCH)

(pátá odnož viditelná - fáze 2. kolénka)

Lokálně pozorováno šíření **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** do horních pater rostlin v okrese Kladno (Hobšovice, Pchery, Šlapanice, 23.4.). První slabý výskyt choroby zjištěn v okrese Kolín (Kamhájek, 24.4.) a Příbram (Kosova Hora, 24.4.).

Zjišťování výskytu padlí pšenice se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se hodnotí 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se současně provádí proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První slabé výskyty pyknid **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** zjištěny v okrese Kladno (Hobšovice, Pchery, Šlapanice, Tuchlovice, 23.4.), Kolín (Kamhajek, 24.4.). Opakovaný slabý výskyt zjištěn v okrese Mělník (Čečelice, 23.4.). Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid septoriové skvrnitosti pšenice – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. Ošetření se doporučuje při výskytu 12 – 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První slabé výskyty brouků **kohoutka modrého (*Oulema galleciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorovány v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 23.4.), Kladno (Hobšovice, Královice, 23.4.), Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 22.4.), Příbram (Kosova Hora, 24.4.) a Rakovník (Kolešovice, 23.4., Hředle, 24.4.).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 29–32 BBCH)

(9 a více odnoží viditelných - fáze 3. kolénka)

Opakované slabé výskyty **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** zjištěny v okrese Kladno (Tuchlovice, Knovíz, 23.4.).

(Pozorování a ošetření viz pšenice ozimá)

Střední výskyty **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** sledovány v okrese Beroun (Vráž, 25.4.). Opakované slabé výskyty zjištěny v okrese Rakovník (Kolešovice, 23.4.). První slabý výskyt pozorován v okrese Praha-východ (Kostelní Hlavno, 23.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Hodnotí se v RF 25 napadení rostlin, tj. určí se počet odnoží s příznaky a v RF 32 – 37 napadení listů.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První a hned střední výskyty **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na listech pozorovány v okrese Příbram (Volenice u Březnice, 22.4.). Opakované střední výskyty zjištěny v okrese Praha-východ (Kostelní Hlavno, 23.4.).

Zjišťování výskytu sít'ovité skvrnitosti ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (sít'ované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti síťovité skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První slabé výskyty dospělců **kohoutka modrého (*Oulema galleciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** pozorovány v okrese Kladno (Srby, 23.4.), Kutná Hora (Nové Dvory, 23.4., Suchdol u Kutné Hory, 25.4.) a Rakovník (Kolešovice, 23.4.). (Pozorování a ošetření viz pšenice ozimá)

JEČMEN JARNÍ (RF 05–13 BBCH)

(kořínek vystoupil ze semene - fáze 3. listu: 3. list rozvinutý)

Poškození přívalovým deštěm hlášeno z okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 26.4.). Jednalo se celkem o 10 ha porostu.

Na vzcházejících rostlinách v okrese Praha-východ (Sudovo Hlavno, 25.4.) pozorovány první slabé příznaky napadení **síťovitou skvrnitostí ječmene (*Pyrenophora teres*)**.

(Pozorování a ošetření viz ječmen ozimý)

Střední výskyty **dřepčika polního (*Phyllotreta undulata*)** a **dřepčika obilního (*Phyllotreta vittula*)** zjištěny v porostech okrese Kladno (Knovíz, 23.4.).

V okrese Praha-východ (Sudovo Hlavno, 25.4.) zjištěny první slabé výskyty dospělců **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**. (Pozorování a ošetření viz pšenice ozimá)

OLEJNINY

Na polích je patrný výrazný vývojový vzestup porostů. Porosty byly většinou insekticidně ošetřeny.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 30–57 BBCH)

(počátek prodlužovacího růstu - jednotlivé květy sekundárních květenství viditelné)

První slabé výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** v květenstvích pozorovány v okrese Beroun (Chyňava, Králův Dvůr, 23.4.) a Příbram (Pročevily, Lazec, 28.4.). Všeobecně v celé oblasti přetrvávají slabé výskyty.

Pozorování se provádí 1x týdně od dosažení teploty 9 °C ve 14 hod. do začátku květu řepky. Fáze 30–61 BBCH (orientačně březen až polovina května). Kontrolují se vrcholová květenství 50 rostlin (10 míst x 5 sousedních rostlin) na obvodu porostu.

Ošetření se provede při počtu 300 a více brouků na 100 vrcholových květenství.

Zjištěné výskyty dospělců **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** a **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus pallidactylus*)** v Mörickeho miskách po insekticidním ošetření porostů dosahovaly maximálně slabých hodnot.

Pozorování imag krytonosce čtyřzubého a krytonosce řepkového se provádí dvakrát týdně ve 2 Mörickeho miskách nebo na 2 žlutých lemových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu. Optické lapáky se umístí na protilehlé strany, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou, pro snížení povrchového napětí se kápne do každé misky saponátový prostředek. Proti zamrznutí se může přidat lžíce kuchyňské soli.

U krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus pallidactylus*) se ošetření provede při průměrném výskytu 5 a více brouků na 1 misku za 1 den, u krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*) při průměrném výskytu 3 a více brouků na 1 misku za 1 den.

První výskyty imag **krytonosce šesšulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** v Mörickeho miskách zjištěny v okrese Příbram (Pročevily, Lazec, 26.4.) a Rakovník (Kolešovice, Klečetoné, 25.4.). Silný výskyt zaznamenán v okrese Kolín (Kutlíře, 25.4.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50 rostlinách. Chemická ochrana proti šesšulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlmorky kapustové 1 brouk/1 rostlina, při silném výskytu bejlmorky kapustové 1 brouk/2 rostliny

OKOPANINY

V porostech cukrovky započalo herbicidní ošetřování.

ŘEPA CUKROVKA (RF 05-19)

(vyrůstání kořínků ze semene - 9 a více listů viditelných)

Poškození přívalovým deštěm hlášeno z okresu Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 26.4.). Jednalo se celkem o 150 ha.

V okresu Kladno (Hospozín, 23.4.) a Kutná Hora (Miskovice, 26.4.) zjištěny drobné požerky způsobené **dřepčíkem rdesnovým (*Chaetocnema concinna*)** a **dřepčíkem řepným (*Chaetocnema tibialis*)**.

CHMEL

CHMEL (RF 08-13)

(počátek růstu stonku (chmelová babka ořezaná) - třetí pár listů vyvinutý)

V okresu Kladno (Šlapanice, 23.4.) a Rakovník (Kolešovice, 23.4.) plošně pozorován slabý výskyt jarní generace **dřepčíka chmelového (*Psylliodes attenuata*)**.

Ochranný zásah proti jarní generaci dřepčíka chmelového se doporučuje provést při zjištění střední intenzity napadení, tj. poškození (děrování) 5-10 % listové plochy.

Střední výskyty **lalokonosce libečkového (*Otiorhynchus liquistic*)** pozorován v okresu Rakovník (Heřmanov, Kolešovice, 27.4.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 56)

(jednotlivé květy se začínají od sebe navzájem oddělovat, ještě uzavřené (fáze zeleného poupěte)

První slabé výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** na vrcholových pupenech a imag **květopase jabloňového (*Anthonomus pomi*)** ulovených do smýkadla, byly pozorovány v okresu Kolín (Tismice, 24.4.).

Pozorování: Napadení letorostů (primární infekce) se pozoruje jednorázově v období kvetení (60-67).

Ochrana: Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Pozorování: Pozorování výskytu dospělců květopase se provádí 2 krát v týdenním intervalu v období zeleného pupene až myšího ouška, RF 54 – 56 BBCH, a to pomocí 30 sklepů z 30 plodných dvouletých větví. Práh škodlivosti je 1,5 až 3 brouci v průměru na jednu sklepnutí.

Ochrana: Jabloně se ošetřují v době úživného žíru brouků, od začínající fenofáze myšího ouška, jakmile se vyskytne jeden den s teplotou ve 14 hodin přesahující 17 °C. Za chladného jara nebo při malé násadě plodů se doporučuje ošetření za 14 dní opakovat. Protože květopas jabloňový klade jen do nerozvitých pupenů, ošetření v době květu je již neúčelné.

První slabé výskyty housenek **slupkových a pupenových obalečů (*Tortricidae*)** v růžicích byly pozorovány v okresu Kladno (Slaný, Hradečno, 23.4.).

Pozorování: Hodnotí se počet housenek obalečů na 100 růžic (56-57).

Ochrana: Jabloně se ošetřují na jaře v případě výskytu 3 a více listožravých housenek ve 100 listových nebo květních růžic.

HRUŠEŇ (RF 57)

(prodlužování květních (korunních) lístků, kališní lístky slabě otevřené, korunní lístky sotva viditelné (stadium růžové poupě))

První střední výskyty larev **květopase hrušňového (*Anthonomus pyri*)** v ohniscích byl pozorován v pupenech v okrese Kolín (Tismice, 24.4.).

Pozorování: Poškození květů žírem larev se sleduje od počátku do konce kvetení (60-67).

Ochrana: V případě škodlivých výskytů (pokud je zaznamenatelný úbytek letorostů) je možné ošetřit v polovině září a později na podzim.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 56)

(jednotlivé květy se začínají se od sebe navzájem oddělovat, ještě uzavřené (fáze zeleného poupěte))

První slabý výskyt imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapácích zjištěn v okrese Nymburk (Polabec, 25.4.). Další opakovaný slabý výskyt byl pozorován v okrese Kolín (Velim, 22.4.).

První slabý výskyt imag **pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*)** na lemových deskách byl pozorován v okrese Kolín (Velim, 22.4.) a Nymburk (Polabec, 25.4.).

Pozorování: Zjišťování výskytu dospělců pilatky švestkové a pilatky žluté se provádí 2 krát týdně od začátku kvetení na bílých lemových deskách. Z počtu ulovených dospělců se vypočte průměrný počet ulovených jedinců na 1 lapač a den.

Ochrana: Ošetření proti dospělcům pilatek se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lemových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50 % vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

BROSKVOŇ (RF 61)

(asi 10 % květů otevřeno)

První slabý výskyt nymf **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** pozorován na pupenech v okrese Kolín (Kbel, 24.4.).

Drobné ovoce

RYBÍZ ČERVENÝ (RF 61-65)

(začátek květu: 10 % otevřených květů - plný květ: 50 % květů otevřených)

První lokální silné výskyty nymf **mšice rybízové (*Cryptomyzus ribis*)** pozorovány na listech v okrese Kolín (Kbel, 24.4.).

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan a Ing. Josef Zajíc